

Проведений моніторинг існуючих підходів вчених до виокремлення методів (технік, методик, моделей) стратегічного управлінського обліку дозволив встановити, що на сьогодні серед них немає однозначної позиції щодо пріоритетності одного з методів [1, с. 238].

Таким чином, існування набору методів стратегічного управлінського обліку, які можуть використовуватись у практичній діяльності підприємств, зумовлює проблему вибору серед них найбільш оптимального для конкретного підприємства (із врахуванням його технологічної та організаційної структури, специфіки діяльності, зовнішнього середовища тощо).

#### Література:

1. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва : монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 384 с.
2. Залевский В. А. Управленческий учет и анализ формирования целевой себестоимости для целей стратегического менеджмента / В. А. Залевский // Управленческий учет. – 2009. – № 1. – С. 3-13.
3. Суворова С. П. Формирование стратегического управленческого учета на промышленных предприятиях: теория и методология : дис. ... д-ра экон. наук : 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / С. П. Суворова. – Орел, 2007. – 319 с.
4. Ramljak Br. Strategic Management Accounting Practices in Croatia / Branka Ramljak, Andrijana Rogošić // The Journal of International Management Studies. – 2012. – Vol. 7, No 2, October. – P. 93-100.

**Сергій ТКАЧЕНКО**

*ВНЗ «Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»*

### **СУВОРЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ПОКАЗНИКІВ, ІЗ ЯКИМИ НЕОБХІДНО ОПЕРУВАТИ В ПРОЦЕСІ ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ МОНІТОРИНГУ, І ЄДНІСТЬ ЇХ УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ**

Впровадження засобів сучасної електронно-обчислювальної техніки в сферу регулювання регіональної структури і територіальної організації суб'єктів агропродовольчої сфери, змінюючи процеси збору, реєстрації, передачі та обробки техніко-економічної інформації, впливає тим самим на всі основні функції сучасної системи регулювання, у тому числі і на функцію моніторингу. У цьому зв'язку найважливішою умовою успішного формування та впровадження функції економічного моніторингу виступає вирішення обліково-економічних і аналітичних завдань не за існуючою традиційною методологією, а за методологією, яка відображає особливості сучасної функціонально розвинутої обробки техніко-економічної інформації та специфіку використання машин електронних цифрових. Це означає, що теоретико-методологічні матеріали із моніторингу повинні не тільки дозволяти формувати склад задач підсистеми моніторингу, визначати їх сутність, взаємозв'язки і послідовність вирішення, але і містити визначення результативних обліково-економічних та аналітичних показників. Така вимога до методології економічного моніторингу диктується тим, що в умовах функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери методологія, не підміняючи конкретних постановок вирішення задач на машинах електронних цифрових, повинна в той же час бути підґрунтям для їх цільового розроблення.

Розгляд накопиченого при створенні та функціонуванні територіально-виробничих систем досвіду формування і впровадження обліково-економічних та аналітичних розрахунків дозволяє визначити основні напрямки удосконалення методологічних матеріалів із економічного моніторингу: це, по-перше, суворе визначення понять показників, із якими необхідно оперувати в процесі вирішення задач моніторингу, і єдність їх умовних позначень; по-друге, застосування раціональних способів обчислення відповідних обліково-економічних та аналітичних показників; по-третє, опис, у необхідних випадках, різних методів отримання результатів моніторингу; по-четверте, приведення достатньо повного переліку вхідної інформації, яка потрібна для розрахунку тих або інших показників; по-п'яте, побудування інформаційних обліково-аналітичних таблиць виходячи із конкретних показників та таке ін.

Розглянемо більш детально першу змістовну складову із вище перерахованих

напрямків розвитку удосконалення методології підсистеми економічного моніторингу в системах стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації суб'єктів агропродовольчої сфери виходячи із вимог функціонально розвинутої обробки інформаційних даних спеціального призначення (технічні параметри, якісні характеристики).

В умовах сучасної обробки інформації на сам перед зростають вимоги до способу описання найменувань показників, із якими виникає потреба оперувати в процесі вирішення обліково-економічних і аналітичних задач. Справа в тому, що будь-якому із показників можна надати декілька визначень, які розкривають його значення із різних сторін. Така розбіжність у визначеннях показників доволі типова для традиційної методології підсистеми економічного моніторингу та виступає наслідком не тільки заміни у змісті показника одних характеристик іншими, що цілковито виправдано, але і пропусканням окремих якісних характеристик. На практиці це призводить до неоднозначного тлумачення показників, а також до того, що, користуючись такими неповними визначеннями, неможливо або, по меншій мірі, дуже важко надати кількісну та якісну оцінку того або іншого показника і інше.

Особливо гостро відчувається недолік визначень змісту показників при розробленні програм вирішення задач функції моніторингу, коли формалізація обліково-економічних і аналітичних розрахунків вимагає врахування повного переліку характеристик кожного показника. Практика показує, що приведені в методології найменування показників повинні містити наступні основні якісні характеристики: об'єкт; процес або стан; функцію системи регулювання; спосіб розрахунку (формальна характеристика); суб'єкт; час та одиницю вимірювання. Наведемо приклад схеми найменування показника у наступному виді (рис. 1).

<u>Плановий</u>	<u>обсяг</u>	<u>виробництва</u>
функція регулювання	формальна характеристика	процес
<u>готової продукції</u>	<u>по суб'єкту</u> <u>за рік</u>	<u>тис. грн.</u>
об'єкт	суб'єкт час	одиниця виміру

**Рис. 1. Приклад схеми найменування показника і критерію ефективності (якості)**

Не суворе описання найменувань показників і критеріїв ефективності (якості) та пропускання в них якої-небудь ознаки неминує веде до труднощів в процесі програмування і, як правило, вимагає внесення уточнень до первісної постановки конкретного завдання і ін.

Досить важливим моментом, який також повинен бути врахований в методології підсистеми економічного моніторингу, виступає присвоєння кожному із показників та критеріїв єдиного умовного позначення у вигляді літерного символу. Ця вимога в традиційних теоретико-методологічних матеріалах із моніторингу не завжди виконується, що при формуванні і впровадженні функції забезпечення підсистеми економічного моніторингу вносить додаткові складності в роботу з написання та встановлення задач, інше.

**Антоніна ФАРІОН**

*Тернопільський національний економічний університет*

## **ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРІОРИТЕТИ У РЕФОРМУВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОБЛІКУ**

Пріоритетним завданням будь-якої держави є регулювання її ринку праці, де практична складова здебільшого базується на фіксованих тарифних ставках і є неефективною. Альтернативою для України може бути досвід таких європейських країн як: Німеччина, Франція, Швеція, Ірландія. В цих країнах системи оплати праці спрямовані на забезпечення раціональної організації праці та стимулювання до покращення якісних показників виробничого процесу.